

Troude ha **Milin** : **Ar marvailler brezoneg pe Marvailloù brezoneg**, dastumet gand ar horonal **A. Troude** ha **G. Milin** (ar galleg a zo dirag ar brezoneg). Brest 1870.

Notennou : Modernnaet eo bet an doare-skriva. N'eo ket gwir e vefe galleg e-barz. Skrivet eo gand an dorn al leor a zo bet prestet din gand Skol-Veur Vrést.

Troude : Brést 1803 – Brést 1885). Levezonet eo Troude, gwechou 'zo, gand creadurez ar galleg. Implijoud a ra "peleh" evel e galleg.

*

Ar hillog aour, ar yar arhant hag an delienn euz al lore a gan.

Nozvez kenta

Etre Kastell ha Kleder, e parrez Sibiril, ema maner Kerouzere. Eno gwechall-goz e oa eun dijentil a noblañs vraz o chom. Intañv e oa, teir merh dezañ, ha madou 'leiz an ti. Evelato ne gave ket dezañ en-devoa traou a-walh c'hoaz, hag o veza kavet eun dimezell disher ha koz eveltañ, e teuas dezañ c'hoant da zimezi ganti. - War an traou-ze, ar re goz a oar en em glevet koulz hag ar re yaouank, evid doare.-

Dre ze 'ta eh en em glevas brao-braz an daou goz-mañ diwar-benn dimezi, ha tost e oa d'ar stal da veza greet etrezo, nemed an dijentil a lavaras ne zimezje ket a-eneb e vugale.

"Goulenn a rin outo, emezañ, ha kredi a ran ne virint ket ouzin."

War gement-se, ez a an dijentil-mañ da gaoud e deir merh da houlenn outo, ha da glevet petra a lavarjent war an dra-ze. An teir merh-mañ a reed Glodina, Anna ha Mari anezo. Da gaoud Glodina, ar gosa, ez a an dijentil da genta, ha lavared a ra dezi en-deus lakaet dimezi eur wech c'hoaz.

Ar verh diohtu a lavaras d'he zad :

« Ker koz ha ma'z oh, ha bugale deoh en oad dimezi zoken, ne gav ket din e ve fur deoh tamm ebed klask eildimezi. Daoust ha n'oh ket eürusoh evel ma'z oh bremañ, ma kav deoh e veh eürusoh gand eur wreg evid gand ho pugale ? Ma vem-ni a ve bugale fall c'hoaz, bugale digalon evel a zo bremañ, bugale n'o-deus vad ebed da ober d'ar vamm, d'an tad o-deus bet kalz a boan o sevel anezo, hag a lezfe anezo da gaoud diouer euz a bep tra, evid mond da heul an estren, ha rebech dezo ez int koz, pe galz a draou fall evel a glever bremañ ; ya neuze, eme Glodina, ne ve netra da lavared, hag ho-pefe eun abeg bennag da zimezi. Evdi bremañ avad n'ho-peus ket, rag ne heller ket lavared e ve hini ahanom-ni on-teir heñvel oh ar vugale-ze a lavaren bremaig. »

« Gwir eo a leverez, eme an tad, ha n'eo ket evid an dra-ze eo em-beus-me soñjet kennebeud dimezi a-nevez ; evid kreski ho mad deoh eo, rag, gouezit mad, an hini a gemerfen he-defe danvez keit ha me, ha dre-ze e veh eütusoh ha pinvidikoh eun deiz da zond ; ha ne gredan ket ho-pe ezomm da gaoud aon, rag en oad ma'z om on-daou, ne vezo dibaot a vugale. »

« Ar pez a vezo a vezo, eme ar verh hena ; lavaret em-beus deoh bremañ petra a zo em spered ha war va halon, hag an dra-ze ne raio netra ebed, me a oar ervad, nemed e kement-se e vije bet gwelloh, me zoñj, beva evel a reom gand ar pez or-beus ; a-walh eo, ha kalz a zo ha n'o-deus ket c'hoaz kement ha ni, na tost zoken, hag a zo eüruz evelkent. Ne dalv netra ebed din lavared an traou-ze deoh, va zad ; lakaet eo en ho penn, ha ne hellin ket mired ouzoh da zimezi, pa ho-peus c'hoant. »

« Ha ma rofen dit ar pezh az-pe c'hoant da gaoud, eme an tad, ne aotrefes ket kennebeud ganen ? »

« Eo, emezi, mar karfeh rei din eur hillog aour hag a ganfe kerkoulz ha killog all ebed. »

« Va merh, eme an denjentil, nemed e vezo kavet evid arhant, ez-pezo anezañ en da lavar. »

Hag an tad ahano da gaoud Anna, e eil merh hena. Houmañ ne lavaras dezañ nemed ar pezh he-devoa lavaret he c'hoar, ha pa oe lavaret dezi gand he zad goulenn ivez ar pezh a garje evid aotrea gantañ eildimezi, Anna a houlennas kaoud eur yar arhant a ganfe hag a zozvje evel ar yer all.

An tad a lavar dezi he-devezo ivez he yar, mar bez kavet evid arhant. Bremañ ez a da gaoud e verh vuia-karet, Mari, ar yaouanka.

“Digand houmañ, emezañ, eo e vezo an diêsa din en em denna.”

Setu hag eñ ha mond evelkent, ha lavared e gefridi.

« Va zad, eme Mari, n'em-beus ket kalz a halloud da vired na eilzimezfah, mar ho-peus c'hoant ; evid lavared avad eh aotrefen kement-se ganeoh, ne rin birviken, rag ne vezin ha ne hellan ket beza eüruosh, na ken eüruz zomuiken, ha ma'z on bremañ. »

« Goulenn ouzin, eme an tad, ar seurt a giri, evel da hoarezed, hag ez-pezo diganen. Sada da hoar hena he-deus goulennet eur hillog aour ha da eil c'hoar eur yar arhant, beo da gana ha da zozvi evel ar re all ; hag o goulenn o-devezo, ha pa ve diêz-braz. »

« Evidon-me, va zad, mar goulennan eun dra bennag diganeoh, pa lavarit din goulenn, ne gousto deoh nemed ar boan d'e glask ha d'e gaoud : eun delienn euz al lore a gan eo a garfen e rofeh din. »

« Bez' az-pezo, mar deus anezi war an douar », eme an tad.

« Eo da, eme ar verh, bez' ez eus anezi ; klevet em-beus lavared avad n'ema ket er vro-mañ, ha n'eo ket lavaret ho-pefe anezi din heb kaoud kalz a boan ; ha koulskoude e rankan he haoud a-barz ma timezfoh. »

An tad neuze a ya da gaoud e vevelien, hag a lavar dezo sterna e garroñs, ha lakaad e-barz aour hag arhant 'leiz e valetenn, rag ezomm en-devezo, e oar ervad. Bremañ e kimiad diouz e deir merh, ha mond da genta da Vro-Hall euz an eil gêr d'eben. Mond a reas, bale a eure, mond euz a Vro-Hall d'ar Spagn, euz ar Spagn d'an Itali, hag ahano ne ouzon da be vro ; ha tost dezañ da veza greet tro ar bed gantañ, p'en em gavas en eul lastez kêrig vihan. Eno e klevas tud o lavared e oa er vro eun den hag en-devoa eur spered dispar ha dreist, eun den a ijin hag, eme an dud, ne oa bet biskoaz klevet en-divije bet c'hoant da ober eun dra, heb na vije bet deuet a-benn. Dre ze, e hellit kredi, ne oa en tu all dezañ nemed an Aotrou Doue pe an diaoul a vije. Pa glevas on dijentil koz kement-se, e lavaras :

« Sada kavet va gwaz ganen ; deom d'e weled. »

Hag en hent, ha da houlenn oh an den-ze ha bez' e vije evid ober dezañ eur hillog aour hag eur yar arhant hag a ganje hag a zozvje koulz ha yar all ebed ? »

« Ya da, eme hennez, ober deoh a hellfen ar pezh a houlennit, nemed avad e vezo ker. »

« Ne houlennan ket pegement, gand ma vezo greet. »

Setu ma lavaras an den-ze e vije dister dezañ eiz devez da ober e labour.

« Hag a-benn an amzer-ze, emezañ, deut amañ, aotrou, hag ho-pezo ho killog hag ho yar. »

Hemañ a chomas eno, a hortozas eiz devez, en-devoe e gillog aour hag e yar arhant, hag a zistroas ahano diohtu d'ar gêr da zegas anezo d'e ziou verh.

Ar re-mañ a oe laouen, a hellit kredi, hag o zad laouennoh c'hoaz. Evelato ne oa ket echu, na tost zoken, e valeou gantañ, rag bez' en-devoa c'hoaz da gaoud d'e verh yaouanka eun delienn euz al lore a gan. Mond a ra euz ar gêr, ha goude beza baleet e-pad pell amzer, goude beza eet d'ar fraostou donna zoken, ne gave d'en em vaga enno nemed dour c'hwero hag eur frouezenn dreñk bennag, ha nebeud c'hoaz anezo, e welas eur hoad braz a-zirazañ. Mond a ra

e-barz, ha goude troidellad a-gleiz hag a-zehou, e wel dirazañ eul lochenn greet gand skourrou
gwez, ha goloet a zeliou.

Ne oufen